לעולם יכנס אדם בכי טוב · מדקדק ר"ת מדמקדים כניסה ליציאה דבנכנס מעיר אחרת איירי מדיליף בריש פסחים (דף ז. וסס*) מאברהם דמצפרא סגי לזרוז מצות דכתיב וישכם אברהם בבקר ודלמא משום כי טוב הוא דלא השכים אלא ודאי מביתו לא שייך למימר שיצא בכי טוב שמכיר המוקשים והפחתים ואע"ג דהכא מייתי קרא ואתם לא תלאו איש מפתח ביתו עד בקר משמע דמביתו נמי מיירי יש לומר דכיון דהוא סכנתא תשיב כמו לעיר אחרת ובפ"ק דתענית (דף י:) מייתי קרא דהבקר אור וי"ל אומר דאין לדקדק בזה דאורחיה דגמרא בהכי בפרק במה מדליקין (שבת דף לד:) בין השמשות כהרף עין זה נכנס וזה יוצא ובפרק עושין פסין (עירובין דף כא.) נמי אמרינן אבל אדם מטפס ועולה מטפס ויורד והא דיליף מוישכם אברהם בבקר שפיר יליף דמשום כי טוב לא היה צריך לאחר כיון דאזל לדבר מצוה דשלוחי מצוה אין נזוקין*:

שמלאך המות מפקיד שם כליו · לא גרסינן שנאמר למכמש יפקיד כליו דגבי עשרה מסעות של סנחריב כתיב האי קרא (נישעיה י) בא על עית עבר במגרון למכמש יפקיד כליו:

מדהו להגיל עצמו בממון חבירו · איבעיא ליה אי חייב לשלם כשהגיל עצמו מפני פקוח נפש:

דלא שביק להו לאחלופי בתרוייהו כתיב וילילה של שעורים שלא נמלוה ע"מ לשלם עדשים ושל עדשים שלא לקחוה ממי שזכה בה:

*לעולם יכנס אדם בכי טוב ויצא בכי טוב שנאמר °ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר"ת"ר דבר בעים כנס רגליך שנאמר "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר" ואומר °לך עמי בא בחדריך וסגור דלתיך בעדך" ואומר °מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה" מאי ואומר? וכי תימא ה"מ בלילא אבל ביממא לא, תא שמע "לך עמי בא בחדריך וסגור דלתיך" וכי תימא ה"מ [היכא] דליכא אימה מגואי אבל היכא דאיכא אימה מגואי כי נפיק יתיב ביני אינשי בצוותא בעלמא טפי מעלי ת"ש "מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה"-אע"ג דמחדרים אימה מחוץ תשכל הרב, °רבא בעידן רתחא הוי סבר כוי דכתי' °כי עלה מות בחלונינו"ת"ר רעב בעיר פזר רגליך שנא' °ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה [לגור] (ויגר) שם ואומר °אם אמרנו נבא העיר והרעב בעיר ומתנו שם מאי ואומר? וכי תימא ה"מ היכא דליכא ספק נפשות אבל היכא דאיכא ספק נפשות לא,ת"ש °לכו ונפלה אל מחנה ארם אם יחיונו נחיה" ת"ר דבר בעיר אל יהלך אדם באמצע הדרך מפני שמלאך המות מהלך באמצע הדרכים, דכיון דיהיבא ליה רשותא מסגי להדיא, שלום בעיר אל יהלך בצדי דרכים דכיון דלית ליה רשותא מחבי חבויי ומסגי

ת"ר דבר בעיר אל יכנס אדם יחיד לבית הכנסת שמלאך המות מפקיד שם כליו וה"מ היכא דלא קרו ביה דרדקי ולא מצלו ביה עשרה ת"ר כלבים בוכים מלאך המות בא לעיר, כלבים משחקים אליהו הנביא בא לעיר וה"מ דלית בהו נקבה: יתיב רב אמי ורב אסי קמיה דר' יצחק נפחא מר א"ל לימא מר שמעתתא" ומר א"ל לימא מר אגדתא, פתח למימר אגדתא ולא שביק מר, פתח למימר שמעתתא ולא שביק מר, אמר להם אמשול לכם משל למה הדבר דומה לאדם שיש לו שתי נשים אחת ילדה ואחת זקינה: ילדה מלקטת לו לבנות זקינה מלקטת לו שחורות נמצא קרח מכאן ומכאן, אמר להן אי הכי *אימא לכו מלתא דשויא לתרוייכו °כי תצא איש ומצאה קוצים: תצא-מעצמה שלם ישלם המבעיר את הבערה" אמר הקב"ה עלי לשלם את הבערה שהבערתי אני הציתי אש בציון שנאמר °ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה" ואני עתיד לבנותה באש שנאמר °ואני אהיה לה...חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה" שמעתתא: *פתח הכתוב בנזקי ממונו וסיים בנזקי גופו לומר לך אשו משום חציו: °ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער ויבקעו שלשת הגבורים במחנה פלשתים וישאבו מים מבור בית לחם אשר בשער [וגו'] מאי קא מיבעיא ליה? אמר רבא אמר ר"נ טמון באש קמיבעיא ליה אי כר' *יהודה אי כרבנן ופשטו ליה מאי דפשטו ליה רב הונא אמר גדישים דשעורים דישראל הוו דהוו מטמרי פלשתים בהו וקא מיבעיא ליה מהו להציל עצמו בממון חבירו? שלחו ליה **אסור להציל עצמו בממון חבירו אבל אתה, מלך אתה, [ומלך] *פורץ לעשות לו דרך ואין מוחין בידו ורבנן ואיתימא רבה בר מרי אמרו גדישים דשעורין דישראל הוו וגדישין דעדשים דפלשתים (ה) וקא מיבעיא להו °מהו ליטול גדישין של שעורין דישראל ליתן לפני בהמתו על מנת לשלם גדישין של עדשים דפלשתים? שלחו ליה *°חבול ישיב רשע גזילה וישלם" אע"פ שגזילה משלם רשע הוא אבל אתה, מלך אתה, ומלך פורץ לעשות לו דרך ואין מוחין בידו, בשלמא למאן דאמר לאחלופי היינו דכתיב חד קרא °ותהי שם חלקת השדה מלאה עדשים" וכתיב חד קרא "ותהי חלקת השדה מלאה שעורים" אלא למאן דאמר למקלי מאי איבעיא להו להני תרי קראי? אמר לך דהוו נמי גדישים דעדשים דישראל דהוו מיטמרו בהו פלשתים בשלמא למאן דאמר למקלי היינו דכתיב °ותיצב בתוך החלקה ויצילה" אלא למ"ד לאחלופי מאי ויצילה? דלא שבק להו לאחלופי, בשלמא הני תרתי היינו דכתיב תרי קראי אלא

בעוד חמה זורחת

חלונות

סתם חלונות

תורה אור כל כך: **רפתא** · דבר: **סכר כוי** · סתם חלוטות: **אם אמרנו כו'** · בארבעה מקומות מצורעים: **דליכא ספק נפשות** · במקום שתגלה שם: **הא שמע** · וסיפיה דקרא ועתה לכו ונפלה אל מחנה ארם אם יחיונו נחיה וגו': **וס"מ דליכ כהו נקבה** · דהתם משום דבריסנקבה הוא דעבדי: **דשויא לתרוייכו** · אגדתא ושמעתתא בדבר אחד ומכיכם שוין בה שתתרצו ותתפלו בה: **כי הגא מעלמה** · לחתנו גרמע לו שקלקלו והכעיה הקב"ה לשלם כאילו הוא הכעיסה: **אפה סכפוב כנוקי** · שהזיק ממונו דכתיב כי תצא משמע מעצמה שהדליק בתוך שלו והלכה ודלקה בתוך של חבירו: **ופיים כנוקי גופו** · שקראו מבעיר בידים: **משום** · כזורק חץ שמזיק למרחוק ולאיהו גופיה עביד הכא נמי איהו גופיה עביד ונפקא מיניה לחייבו בד' לדבריהם אם הוזק בה אדם כדאמרינן בפ"ב (דף כג.): **אשר בשער** · סנהדרין זקני השער: **ממון בעל קמיבעיא ליה** · מעשה בא לפניו במחנה שברפו אנשיו גדיש של ישראל ונלך לשאול הלכה אם חייבין לשלם כלים הטמונים בתוכו כר' יהודה או פטורין כרבנן: **גדישין דשעורין הוו** · אקרא סמיך דכתיב ותהי חלקת השדה מלאה שעורין: **מלך פורץ** · גדר שדה אחריה לעשות לו דרך ולאוכלוסין שלו דאמרי' בפ"ב (דף ק:) דרך המלך אין לה שיעור: **מלאם עדשים** · בספר שמואל: **וילילה*** · שלא ישרפוה הוחיל ואסור להגיל את עצמו בממון חבירו: ה"ג

[ד"ה שנאמר]

נר א מיי' פ"ח מהלכות חובל ומזיק הלכה כ ג סמג עשין עא טוש"ע ח"מ סימן שפח סעיף ב:

מהגה ובארבעה כנס רגליך נזיר נה ב מיי' פ"ה מהל' נזיר הלכה ג:

מהגה "וכי תימא" בספר לחם אביר כל הפסוקים שאוקי"ם באיקור "דבר אחר"

[עי' תוספות פסחים ב. ד"ה יכנס ותוספות יומא כח. ד"ה אמר ומולין לא: ד"ה מהכא]

הגהות הב"ח (ה) גמ' דפלשתים הוו וקא מיבעיא:

מהגה דבר אחר נזיר

גליון הש"ס גמ' רבא בעידן רתחא · עיין תשובת רשב"ש סימן קלה: שם מהו ליטול גדישין וכו' · עי' סנהדרין דף כ ע"ב תוד"ה מלך: תוס' ד"ה שמלאך וכו' לא גרסי' · עי' בגן המלך שבסוף תשובת גינת ורדים מח"מ וי"ד מות כה:

[נפמ"ש תוס' ביומא פח. ד"ה וכתיב כו' דלמ"ד שבסוף לא נכתב עדיין סיו יודעין ניחא נ"ב]

[מהרין לט.]

מהגה ליכה ד

דעות לבעלי הסוק הלכה ה' בקונט דוק המלך בעצת מלחמה:

1. טמון באש.
2. מציל עצמו בממון חבירו.
3. גזל על מנת לשלם

"קמיבעיא ליה"

[ד"ה שנאמר]

נר א מיי' פ"ח מהלכות חובל ומזיק הלכה כ ג סמג עשין עא טוש"ע ח"מ סימן שפח סעיף ב:

מהגה ובארבעה כנס רגליך נזיר נה ב מיי' פ"ה מהל' נזיר הלכה ג:

מהגה "וכי תימא" בספר לחם אביר כל הפסוקים שאוקי"ם באיקור "דבר אחר"

[עי' תוספות פסחים ב. ד"ה יכנס ותוספות יומא כח. ד"ה אמר ומולין לא: ד"ה מהכא]

הגהות הב"ח (ה) גמ' דפלשתים הוו וקא מיבעיא:

מהגה דבר אחר נזיר

גליון הש"ס גמ' רבא בעידן רתחא · עיין תשובת רשב"ש סימן קלה: שם מהו ליטול גדישין וכו' · עי' סנהדרין דף כ ע"ב תוד"ה מלך: תוס' ד"ה שמלאך וכו' לא גרסי' · עי' בגן המלך שבסוף תשובת גינת ורדים מח"מ וי"ד מות כה:

[נפמ"ש תוס' ביומא פח. ד"ה וכתיב כו' דלמ"ד שבסוף לא נכתב עדיין סיו יודעין ניחא נ"ב]

[מהרין לט.]

מהגה ליכה ד

דעות לבעלי הסוק הלכה ה' בקונט דוק המלך בעצת מלחמה:

1. טמון באש.
2. מציל עצמו בממון חבירו.
3. גזל על מנת לשלם

"קמיבעיא ליה"